

Lidské osudy bývají různé. Sudičky moštěnskému občanu Václavu Obadálkovi moc ne-přály. Po letech krásného dětství a nadějného dospívání se jeho život nečekaně osudově zvrátil. Po únoru 1948 se stal prvním politickým vězněm v Horní Moštěnici.

Se svými rodiči a dvěma staršími bratry, Josefem a Vojtěchem, bydlel v ulici Dr. Stojana v domě č. 13.

Jeho otec Ferdinand Obadálek se vrátil z 1. světové války s velkými zkušenostmi. Do svého deníku si zapsal trasu, kde všude byl, než se vrátil 31. 8. 1919 domů. Dalo by se to nazvat cestou kolem světa.

Olomouc, Bratislava, Budapešť, Debrecín - zákopy v Karpatech u obce Lopianka, jižně od polského Přemyšlu. Ruské zajetí, pak Lvov, Kijev, Kursk, Pemza, Samara, Ufa, Čeljabinsk, Petropavlovsk, Tobolsk, Tumeň, Tomilovo (1. zajetí na Sibiři jako zemědělský dělník). Následuje Omsk, Pavlodar (2. zajetí - dlouhodobý zajatecký tábor). Pak Semipala-tinsk, Barnaul, Novonikolajevsk, kde vstoupil do čs. legií. Odtud do magistrále do Samary a po bojích zase na východ přes celou Sibiř do Krasnojarska, Irkutska, Čity, Mandžurie, Charbinu a do Vladivostoku. Dále Tichým oceánem na lodi Acher z Vladivostoku do Japonska. Potom zastávka v Kobe a Jokohamě, dále pobřeží Severní Ameriky - San Diego.

Odtud pokračoval v cestě do Kalifornie, Arizony, přes New Mexiko do Texasu, dále přes Cansas, Oklahomu, Missouri, Illinois, Indianu, Kentucky, Ohio, lodí Aleus do Virginie, z přístavu Norfolk do Brestu ve Francii, vlakem přes Paříž, Zurich, Salzburg, Linec, České Budějovice, Praha a konečná - Horní Moštěnice.

Otec Václava Obadálka byl aktivním členem lidové strany v Horní Moštěnici. Byl také činný v katolických spolcích. Znal se s dr. Mořicem Hrubanem a dr. Janem Šrámkem, zasílal články do přerovského Práva, které vydával P. Chýlek. Byl také funkcionářem Orla, který měl sídlo v pravém křídle moštěnského zámku (Lidový dům arcibiskupa Stojana). Zde se stal vedoucím moštěnského kina. Ve svém domě, v přední tzv. vojenské světničce, která sloužila jako jeho kancelář, prodával lístky do kina. (Vr. 1969, kdy dosáhl věku 84 let, předal vedení kina učiteli Zikmundu Foukalovi).

Václav seděl od 2. třídy stále s Bobinem Šmidrkalem, synem pana rady. Bobin bydlel ne-daleko Obadálků. K jejich domu patřila velká zahrada, besídka a hřiště, kde se hrával tenis nebo volejbal. Dům patřil zemskému statku a byl hned vedle zámku. Chodily sem paní Paulová, žena místního lékaře a paní učitelová Zikmundová. Paní Šmidrkalová bývala pohostinná, vlídná. Ženy se zabývaly drobnými ručními pracemi. Otec Bobina byl inženýrem, agronomem zdejšího zemského statku a jeho správcem. Měl titul zemského rady.

V moštěnské škole je učila mezi jinými i paní učitelka Brandewiedová. Václav vzpomínal, jak hráli pohádku Sůl nad zlato. On s Bobinem hráli rytíře a dvě dívky - Zdena Holubová a Marie Drcmánková z Hliníka - hrály královské dcery. Václavovi byla přiřazena Marie.

Když chodil do páté třídy k paní učitelce Kotyzové, líbila se mu Jaruška Spálovská. Ale spolužák František Martínek se mu smál. V té době se zařadil do party kluků z Hliníka, kteří vedli už třicetiletou válku proti kaplákům. Václav býval ministrantem v kostele a ještě s jedním chlapcem pomáhal kmocháčkovi Uhlířovi zvonit. Bylo to za kaplana P. Jos. Lacigy a děkana ThDr. Obdržálka.

Obadálek mail.txt

Zatím co jeho starší bratři studovali v Přerově na průmyslové škole, studoval Václav na arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži. Studoval tu 4 roky společně s Josefem Kuželou č. 4.

Protože nechtěl studovat bohosloví, přešel na obchodní akademii do Přerova. A samozřejmě tu studoval i Bobin Šmidrkal, se kterým se zde naučili italštinu.

Na roky strávené v Kroměříži rád vzpomínal. Se svými kamarády zde utvořili skupinu Kouř (kamarádi osady u řeky).

Chodíval se s kamarády koupat pod moštěnský splav nebo cvičit do zámecké zahrady. Vi-děl, jak hoří Jandova hospoda. Byl velmi aktivní, společenský. S ostatními cvičíval v sále kina, v sokolovně recitoval se Zdeňkem Stojanem, hrával ochotnické divadlo, zpíval ve sboru vánoční koledy, Rybovu mši, velikonoční Pašije za řízení kapelníka - varhaníka Franty Vi-límka. Jednou týdně chodíval na mládežnické schůze, jednou týdně do kina - seděl v pokladně. Také chodil rád do zámecké zahrady, kde bylo zásluhou lidové strany a Orla vybudováno nejen zvukové kino, ale i taneční parket a odbývaly se tu společenské akce.

Otec Ferdinand mimo aktivní činnosti v kině byl v dozorčí radě místní Rolnické záložny, kde dvakrát týdně úřadoval spolu s účetním a předsedou Františkem Běhalem, který byl sta-rostou Orla.

Bobin, Václav a Miloš Běhal utvořili tajně za války malou hudební skupinu. Bobin - klavír, Václav - kytara a Miloš - harmonika. V květnu r. 1942 po heydrichiádě zatklo gestapo na obchodní akademii, kam Václav chodil, některé členy profesorského sboru. A nejen je, ale i členy jejich rodin.

V r. 1944 byl Václav totálně nasazen do Lutína. Pracoval tu denně 12 hodin. V době nále-tu se musel ztracený čas odpracovat v noci. Pracovali vždy v kuse celý týden, domů se dostali až v sobotu v 18 hodin.

V r. 1945 se stal pomocným dělníkem fy Sigma Lutín - pracoviště Olšany u Lutína. Pra-covali tu ve dvou stodolách, montovali letadla typu Messerschmidt s jedním dělem a dvěma kulomety. V posledních dnech války sebralo gestapo jeho spolužáka Poldu .Hubnera z raso-vých důvodů a poslalo do koncentračního tábora. Z Lutína byl Václav poslán na zákopové práce do Olomouce.

Na jaře pár dní před koncem války zažila rodina Obadálkova bombový nálet na obec. Jejich dům i domy v okolí byly velmi poškozeny a jedna žena přišla o život.

Po válce k jeho lítosti zemřel student reálného gymnázia Miroslav Ledabyl, jediný syn. Zasáhla ho tenkrát vražedná tuberkulóza. Když se Václav vracel z pohřbu, zaslechl s ostatními vyděšené volání místního rolníka Slováčka: Pojdte se mnou na moje pole, je tam kdosi zahrabaný, kohosi tam zabili!

Pan Slováček nechal na poli potah a šel s několika muži na místní národní výbor.

Václava čekala maturita. Přesto, že jeho třída byla 8 měsíců v totálním nasazení ve fabri-kách, nebo na zákopech, maturitu zvládli všichni úspěšně. Proto nastoupil 1. října 1945 jako učitel komerčních předmětů. Byl velmi mladý, nebylo mu ještě ani dvacet let.

Doma v Moštěnici chodil dále dvakrát týdně cvičit. Také hrál v orchestru, hrál divadlo, nacvičoval s Moravanem sbory pro různé příležitosti, slavnosti. A zpíval i v pěveckém sboru v kostele. Mimoto měl každou sobotu službu u pokladny v kině. Byl zapojen do činnosti lidové strany nejen v obci, ale i v rámci okresu.

V té době se zakládaly místní odbory mládeže, připravovaly se poválečné volby. Protože už rok učil, uměl mluvit a vystupovat na veřejnosti. Asi byl

dobrym řečníkem, proto reprezentoval moderní křesťansko - demokratický směr v politickém životě. Přijal nabídku stát se tajemníkem v poslaneckém klubu Ústavodárného národního shromáždění. Bylo to lákavé, měl ještě před válkou a chtěl zakusit něco nového.

PRAHA

Už 1. ledna 1947 odjel do Prahy, aby se představil generálnímu tajemníkovi lidové strany. Jeho pracoviště bylo na Václavském náměstí, jeho pracovní doba od 8 do 18 hodin. Poznal všechny ministry a poslance nejen lidové strany, ale i jiných stran, protože je často potkával.

V době zasedání zůstával v parlamentě. Jediným spolupracovníkem byl jeho nadřízený, který byl zároveň odpovědným redaktorem novin Lidová demokracie. Václav se spřátelil s parlamentními zpravodaji 3 deníků:

pražské Lidové demokracie
brněnské Národní obrody a
olomouckého Našince.

Připravoval se být dopisovatelem týdeníku, vydávaného v Přerově. V Praze poznal rub a líc politického života, zákulisní kompromisy. Pravou tvář politiky. Jednání politiků nebylo vždy čestné. Také tisk nebyl objektivní. Pro mladého, nezkušeného a nezáludného člověka bylo velmi těžké orientovat se v takové společnosti. Obtížně hledal skutečné hranice pravdy. Začala se rozdělovat znárodněná půda, znárodněly se průmyslové podniky, pojišťovny, elektrárny. Přitom nebyly respektovány ani zásady stanovené zákonem. Komunisté si budovali své pozice ve městech a v průmyslových obvodech. Na venkově slibovali bezzemkům půdu a tím získali další voliče v řadách dřívějších podruhů a nádeníků. Při rozdělování půdy docházelo k aférám.

Úmyslem KSČ bylo nejprve půdu rozdělit a pak podle sovětského vzoru začlenit do společného hospodaření. Největším oříškem tenkrát byla nová ústava ČSR. Ústava a zákony měly být přijaty dvoutřetinovou většinou. Poměr marxistických stran k ostatním byl přibližně 1 : 1. První svobodné volby se konaly 26. května 1946. Vládnoucí strana zjistila, že nemá ještě dost hlasů. Proto jí napomohl komunistický ministr vnitra Nosek. Začal dosazovat do klíčových míst své lidi. Všude se začaly vytvářet akční výbory. Byly v politických stranách, v tělovýchovných organizacích, svazech zahrádkářů apod.

V lidové straně se stal členem akčního výboru Alois Petr, místopředseda Ústavodárného národního shromáždění. I když se stal ministrem dopravy, nebylo mu nakonec vůbec dovoleno do ministerstva docházet.

Lidovecký poslanec dr. B. Chudoba měl v čs. rozhlasu přečíst svou přednášku, jenže z důvodu hlasování nemohl odejít. Proto za sebe poslal Václava Obadálka. Nepřál si, aby to za něj četli pracovníci rozhlasu - komunisté. Václav viděl, že na listině byly provedeny úpravy, které měnily smysl vět.

Mezi odpůrce komunistů v lidové straně patřili Stanislav Broj, Ducháček a dr. Chudoba. Akční výbory je proto vyloučily z klubu poslanců. Přesto, že byli chráněni imunitou, byli mnozí z nich zatčeni. Broji bylo nabídnuto opustit republiku, ale on odmítl, protože neopustí své jihočeské sedláky. (V r. 1950 odsouzen k trestu smrti).

Ohrožen byl i poslanec JUDr. Bohumír Bunža z Bojkovic. Byl to rozvážný a střízlivě uvažující politický pracovník. Povoláním byl přednostou okresního soudu. Byl členem bezpečnostního výboru a v r. 1947 zvolen jeho předsedou. Václav Obadálek byl jeho soukromým tajemníkem. Bezpečnostní výbor měl řešit přehmaty zabíjení civilistů po válce.

JUDr. Bunža měl nejrozsáhlejší administrativní agendu. Řada poslanců mu předávala k vyřízení i své vlastní případy, proto požádal Václava Obadálka, aby

mu vyřizoval jeho agendu v době, kdy vysedával ve sněmovně v pozdních večerních hodinách.

Smutnou úlohu v životě JUDr. B. Bunži i Václava Obadálka sehrálo řešení 4 soudních případů.

1. případ

Františka Navrátilová, velitelka partyzánské skupiny OLGA, pracovala v protifašistickém odboji na Českomoravské Vysočině. Vyšetřovací komise navrhla v druhé polovině r. 1947, aby byla dána do vazby.

Podnětem bylo pátrání po jednom českém studentovi, který se dal k partyzánům. Protože se domů nevrátil, nechala ho jeho matka hledat. Tento 18 - letý student byl na rozkaz velitelky ubodán k smrti, protože na stráži usnul. Ubodán byl proto, že šetřila náboje pro boj s Němci.

Při vyšetřování vyšlo najevo, že velitelka používala drastické tresty i pro ty, kteří neměli ve spánku zbraň v ruce, jak přikázala. Student nebyl jedinou obětí.

Případ byl předán soudu do Brna. Když ale po únoru 1948 přešlo ministerstvo spravedlnosti, vedené nár. soc. ministrem dr. Prokopem Drtinou, pod kontrolu akčního výboru, zadržení byli propuštěni a případ byl odložen. Zadržení se začali mstít.

Přítel JUDr. Bunži poslanec dr. Alois Rozehnal, advokát z Uherského Ostrohu, mu v dubnu vzkázal, aby nejezdil domů. On že jede do Prahy objížďkou, protože jejich domy jsou už hlídány policií a hrozí jim zatčení.

Dr. Rozehnal byl inteligentní a schopný právník, ale po únoru 1948 patřil mezi vyřazené poslance. Proto, aby byl v bezpečí, odjel do zahraničí.

2. případ

POSTOLOPRTY.

Někdy v té době se do klubu poslanců dostavil Karel Polauf, bezpečnostní úředník správní komise v Žatci.

Správní komise pracovaly stejně, jako národní výbory. Byly vytvářeny v oblastech, kde za okupace sídlila většina Němců a po r. 1945 se osídlovala tato místa českým obyvatelstvem.

Karel Polauf se bál, co ho čeká. Byl nečekaně odvolán ze své funkce a poslán na dovolenou. U některých příslušníků květnových revolučních gard měl vroubek.

Jednalo se o případ Postoloprty, kde byli ve sběrných táborech soustředěni Němci z okolí Žatce a pak byli postupně odsunováni do Německa.

JUDr. Bunža tedy s Václavem Obadálkem odjeli do Postoloprty. Za městem na svahu byla škola, kde na konci války bydleli němečtí vojáci. Kolem školy byly vykopány zákopy, ve kterých našlo smrt více než 900 osob německé národnosti. Došlo tu k sadistickému týrání a znásilňování žen až k smrti.

Někteří velitelé a členové revolučních gard, kteří zajišťovali odsun

Němců ze západních Čech, se snažili, aby JUDr. Bunža zmizel a jejich nelidskost a krutost nebyla vyšetřována a potrestána. Nebáli se, měli své známé i na vyšších místech, kteří měli také máslo na hlavě.

3. případ

U Teplíc v Čechách bylo nalezeno 6 mrtvých žen a 6 mrtvých dětí v kočárcích.

4. případ

Masakr na Švédských Šancích u Horní Moštěnice.

Po válce nebylo radno o něm mluvit, protože by se našlo více lidí, zodpovědných za tuto krutost. Mnozí z nich už zastávali vysoké politické posty a obávali se, že při procesy s vrahy (Pazúr, Smetana, ...) by se mohlo ozvat i jejich jméno. Tito lidé byli nečistí ve svých úmyslech, ale měli v té době ve svých rukou bohužel už velkou moc. (Případ byl popsán v publikaci Masakr na Švédských Šancích od PhDr. Františka Hýbla a Horní Moštěnice - kapitoly z dějin obce, vydané Obecním úřadem v Horní Moštěnici r. 2006). Václav Obadálek ve svém deníku píše o dalších skutečnostech, o kterých současníci už pravděpodobně nevědí. Že když vojáci odvedli karpatské Němce (národně promísené s Maďary, Slováky a Rusy) do Horní Moštěnice, žádali předsedu MNV, aby zde civilisty ubytoval. Muže, ženy a děti - celkem 265 lidí. Ve zdejším státním statku bylo možno ubytovat jen několik desítek lidí, ale k tomu bylo nutné povolení vojenského velitele z Přerova. A také by se muselo zajistit stravování a to bylo v poválečné době s lístkovým systémem nemožné. V transportu byly převážně ženy s dětmi, mužů byla menšina, byli to nevojáci.

Transport se zastavil v ulici dr. Stojana, zrovna před domem Obadálkových. Václav s rodiči jim dávali napít. Jídlo měli tak akorát pro děti. Po dvou hodinách nuceného odpočinku se vydal průvod zpět k Přerovu.

Jak už víme, všichni - 71 mužů, 120 žen a 74 dětí - byli postupně zastřeleni a hozeni do připravené vykopané jámy v poli. Před tím byli o vše oloupeni: zlato, šaty, peníze ... Byli popraveni bez soudu.

Do parlamentu v Praze docházely od příbuzných obětí dopisy s požadavkem, aby se tento případ řádně vyšetřil. Dopisy se četly v sekretariátech poslaneckých klubů a tak se dostaly k dr. Bunžovi. Byla ustavena zvláštní vyšetřovací komise. Sekretář klubu slovenských demo-kratů jí dodal výpovědi a několik fotografií zmizelých lidí.

Jenže v tu dobu přišel 25. únor 1948 a najednou se stal předseda vyšetřovací komise a okresní soudce nepohodlný. Příliš mnoho toho věděl na příliš mnoho lidí. Pro novou garnitu-ru byl velmi nebezpečný. Vždy při práci poctivý měl všechny výpovědi protokolovány a také měl jejich kopie. Dr. Rozehnal ho varoval, nabádal ho, aby společně odešli za hranice.

Dr. Rozehnal měnil v Praze své pobyty a v parlamentu se málo ukazoval. Své písemnosti z klubu si odnesl sebou. Václav Obadálek věděl, že dr. Bunža je nevinný a nebylo by správné ho zatknout. Cítil s ním. Píše: Jako svému příteli jsem mu chtěl pomoci, i když mé možnosti byly nepatrné.

Aspoň mu na jeho prosbu pomohl udržovat telefonický styk s rodinou.

BARTOLOMĚJSKÁ

Byly dvě hodiny ráno 5. června 1948, když vyvedlo SNB Václava Obadálka z jeho pod-nájmu v Bílkové ulici. Ve 3 hodiny ráno mu major Pokorný sdělil: Jménem zákona vás zatý-kám!

Když chtěl major vztáhnout ruku na Václavovo rameno, donutili ho majorovi pomocníci, aby před majorem klekl. Byla provedena konfrontace se studentem Mílou Chocem z Prahy, který navštívil Václava v dubnu ve sněmovně a přinesl mu vzkaz od dr. Bunži. Václav zaří-dil, co bylo možné, ale obstarat větší obnos peněz nebylo v jeho pravomoci.

Když se tenkrát naposled setkal s dr. Bunžou, dověděl se, že ho poveze do Západních Čech ing. Herl, se kterým domluví to nejnnutnější. Že se bude obracet jen na na Herla, nebo na něj, Václava. Proto Václav spojil Choce s Ing. Herlem a ten mu při další návštěvě předal 10 tisíc korun.

Choc znal poměry v Západním Německu. Znal život v uprchlických táborech, znal i české emigranty, kteří tu pobývali. Ale dr. Bunžu znal Choc jen zběžně. Jen z krátkého rozhovoru, než se vrátil do Prahy. Představil se heslem NADĚJOV, které znal jen dr. Bunža, Herl a Vác-lav. Když si ing. Herl s Václavem prohlédli vzkaz od dr. Bunži, překvapilo je, že měl jen 5 bodů, napsaných na malém papíře. Až když Choc žádal něco, co nemělo se vzkazem nic společného, zjistili, že neříká o sobě pravdu. Proto oba s Chocem ukončili styk a další Bun- žovy požadavky nesplnili.

Choc se celý měsíc neukázal, proto se Václav domníval, že zase odešel za hranice. Ale najednou se objevil. Celý se změnil. Měl obarvené vlasy na blond. Vyšetřovatelé se ptali Václava, zda Choce zná. Václav řekl, že nezná. Jenže Choc tvrdil, že Václava zná. Měl svázané ruce a na tváři stopy po výslechu.

Václav tedy přiznal, že Choce zná.

Ihned byl odveden do přijímací kanceláře. Zde mu zabavili soukromé věci a odvedli ho na celu. Spalo tu 12 mužů na holých kavalcích, přikryti obyčejnou vojenskou přikrývkou. Proto- že už tu nebylo místo, sedl si Václav u prvního kavalce a opřel hlavu o slamník. Za malým okénkem svítalo.

Té noci zatkla policie mnoho lidí a během dne přiváděla další k výslechu. Výslechy trvaly několik hodin. Byly prováděny v noci. Vězeňská strava byla mizerná.

Václav Obadálek byl obviněn ze spoluúčasti na vraždě. Obvinění bylo nepravdivé, ne- podložené. Vzpomínal si, že nedávno četl v novinách o vraždě nějakého partyzána, jehož jméno mu nic neříkalo. Kterého neznal.

V novinách Lidové demokracie se psalo: Ve Slezské ulici v Praze na Královských Vínohradech byl v ranních hodinách zastřelen J. S. Po pachateli a příčině vraždy se pátrá.

Partyzán se jmenoval Schramm a byl funkcionářem KSČ. Za Slovenského národního pov- stání se ukryl na jižní hranici Slovenska u maďarského advokáta. Státní bezpečnost usoudila, že Schramma zastřelil Choc s kamarádem Slavojem Sadkem. Všechny výslechy a konfronta-ce dosvědčovaly, že Václav o tom nic nevěděl, ale přesto ho státní bezpečnost předala spolu s dalšími osobami Státnímu soudu a obvinila ho za zločin podle zákona na ochranu republiky.

PANKRÁC

Z Bartolomějské byl ještě s dalšími převezen v noci autobusem na Pankrác. Byly tu přeplněné cely na té starobylé pražské čtyřce. Odvedli je do cel v suterénu. Bylo to pokračování vyšetřovací vazby STB.

Najednou se ocitl z velké společné cely na samotce ve sklepě, kde byl ještě jeden mladý muž. Toho museli brzy přeložit, protože měl těžký oční zákal. I když byl červenec, bylo v cele zima. Ani sem nesvítilo sluníčko. Ale Václav se snažil být klidný, věřil, že tomu bude brzy konec. Že se vše vyšetří, poznají, že došlo k omylu. Přece je nevinný, nic neudělal. Musí to vydržet, určitě ho brzy pustí.

Najednou měl ohlášenou nečekanou návštěvu. Milou návštěvu. Bylo to děvče z vedlejší ulice, kde bydlel. Jana. Znal ji. Aby ji k němu pustili, řekla jim, že je jeho snoubenka. Přinesla mu balíček od bratra Vojty a sdělila, že mají pro něho vyhlédnutého obhájce.

Během týdne byli všichni vězni ze suterénu přemístěni do pankrácké věznice i s doku-menty. Na chodbě jich stálo 60.

Na Pankráci mohl mít pravidelné návštěvy. Jak to tu chodí věděl už od Jany. Té se také podařilo zařídit, že necelé dva měsíce před přelíčením mohl pracovat ve vězeňské tiskárně. Byl tomu rád. A také ho potěšilo i to, že se dostal na společnou celu, kde se mu volněji žilo. V neděli mohl jít do vězeňské kaple, jednou týdně dostat dopis (cenzurovaný), pravidelně dostávat batoh s osobním prádlem. Také mohl být denně jednu hodinu na procházce na vězeňském dvoře. V celách byli 2 - 3 vězni.

Vězňové, kteří měli jakékoliv spojení s případem nazvaným CHOC, nosili červené pásky se třemi černými kruhy.

Po únoru 1948 nastala změna. Ministerstvo spravedlnosti, které dříve vedl socialistický ministr Prokop Drtina, teď přešlo pod kontrolu akčního výboru.

Ještě když byl Václav v Bartolomějské ulici, podařilo se mu mluvit s Chocem přes drátěnou přepážku mezi sousedními celami, vytvořenou nahoře na společné zdi. Choc tvrdil, že Schramma zastřelil někdo jiný, že on byl k přiznání donucen. Při návratu Choce ze západního

Německa ho ještě doprovázeli další tři muži a jeden z nich byl u nás zatčen. Při jeho výslechu

padlo slovo Choc a tak se STB dověděla mimo jiné, že od tajemníka poslaneckého klubu a jednoho poslance čs. strany lidové obdržel Choc větší obnos.

Tak byl zatčen Choc, jeho mladičká dívka Eva a její rodina, přesto že oni o ničem nic nevěděli a byli zcela nevinní. Choc se ve vězení Václavovi omlouval, přál si, aby se na něj nezlobil, že se STB o penězích dověděla. To že způsobil jeden z jeho společníků.

Mladičká Eva byla uvězněna v cele v 2. patře vězeňské budovy. Nebylo jí ještě 17 let.

Šárka Rokosová: P Ř Í P A D M I L O S L A V C H O C A S P O L. (Securitas Impe-rii). Vybráno, zkráceno.

Dne 27. května 1948 zazvonil brzy ráno u dveří bytu Augustina Schramma neznámý člověk. Rozespálá manželka jen zaslechla něco o pozvání jejího manžela od partyzánů, které manžel přijal. Pak už se jen ozvala střelba - a ona uviděla

svého muže v ratolišti krve.

Na schodech ještě zahlédla prchajícího muže, kterého neznala, ale celkem dobře popsala.

Vražda majora Schramma rozčeřila hladinu vypjaté politické situace po únoru 1948.

Kdo to byl major Schramm?

Už od r. 1939 byl sudetoněmeckým funkcionářem KSČ. Během války působil v sovětské škole pro vedení partyzánských oddílů. Později se stal u nás jedním z organizátorů partyzánských oddílů.

Po válce pracoval v ÚV KSČ jako vedoucí partyzánského oddělení a jako funkcionář Svazu čsl. partyzánů (SČP).

Den před vraždou byl na schůzi SČP zvolen tajemníkem partyzánů pro Moravu. Svaz partyzánů byl nejednotný v názorech a říkalo se, že major A. Schramm měl tehdy na vysoko postavené politické činitele kompromitující materiál, který chtěl zveřejnit. Když byl zavražděn, nastal v těchto kruzích rozruch, obavy, zda se v materiálech neobjeví jejich jméno. Při nejmenším by byli snadno vydíratelní. Do vyšetřování se zapojili i zástupci ministerstva vnitra.

Protože o Schramovy materiály projevovali zájem různí odbojoví pracovníci a partyzáni, byly okamžitě zabaveny. Kompromitující písemnosti byly zařazeny do archivu vedoucího evidenčního oddělení ÚV KSČ Karla Švába. Vyšetřování mělo mít rychlý spád. Měl se najít vrah, ať už skutečný, nebo zdánlivý a provést odstrašující monstrproces na výstrahu jiným.

Jako nejvíce podezřelého obvinili mladého studenta Miloslava Choce. Byl to výstřední mladík, výřečný a pro mnoho lidí přesvědčivý. Od Pražského povstání 1945, kterého se aktivně zúčastnil, jakoby se celý změnil. Rád byl středem pozornosti, byl důležitý a někdy si vymýšlel.

U soudu měnil výpovědi. Když mu byl udělen trest smrti, popřel všechny své výpovědi, ve kterých se doznával k vraždě. Že to činil jen proto, aby jeho dědečka a babičku propustili z vězení a zároveň jeho mladou snoubenku, protože mu to vyšetřovatelé slíbili, jen když se přizná. Udělal to a stejně jeho blízké nepropustili.

Pro nevinu Choce mluví už to, že se nikdy se Schrammem nesetkal. Dále Schrammova manželka vypovídala, že běžící muž po schodech měl černé husté vlasy a Choc měl již pár dní své vlasy obarvené na blond atd.

Všichni, kdo jakýmkoli způsobem přišli s Chocem do styku, které navštívil, byli zatčeni. Bylo jich mnoho a byli rozděleni do 5 skupin. Rozsudky byly velmi kruté. Celkem 8 trestů smrti: Miloslav Choc, Slavoj Šádek, bývalý partyzán Josef Vávra - Stařík, JUDr. Bohumír Bunža, dr. Štěpán Benda, Ing. František Kovárna, dr. Vratislav Bušek a Vilém Krajčirovič. (Někteří byli odsouzeni v nepřítomnosti).

Dále bylo uděleno 9 doživotí, z toho 2 doživotí se čtvrtletně zostřeným tvrdým ložem. Na doživotí byl odsouzen i Václav Obadálek a Ing. Josef Herl. Rozsudek byl vyhlášen 25. listo-padu 1948 ve 12 h.

Obvinění:

Všichni obžalovaní byli shledáni vinnými za snahy násilím měnit ústavu republiky, násilím znemožnit činnost prezidenta, zákonodárního sboru a vlády.

Těžkým zločincům byl ještě navíc přidělen trest propadnutí čtyř pětin majetku jako náhradu za škodu.

Ministr spravedlnosti žádosti o milost zamítl.

Obadálek mail.txt

Případ vraždy majora Schramma nebyl nikdy jednoznačně vyšetřen a objasněn. Je téměř jisté, že vrahem nebyl Choc. Kolem vraždy bylo příliš mnoho nejasností a ze smrti Schramma mohlo mít užitek mnoho politických špiček. Zkrátka - bylo v nejvyšším zájmu co nejrychleji dopadnout vraha, ber kde ber.

Výše rozsudků je dodnes neuvěřitelná. Ti, kteří ztratili ve vězení mládí, zdraví, iluze, víru ve spravedlnost - ti nemohou být už nikdy za všechna ta příkoří dostatečně odškodněni.

JUDr. Bunža plnil svou práci čestně a zodpovědně. Po válce bylo rozhodnuto o odsunu Němců z daných území. Mluvílo se o odsunu, ne o jejich mučení a likvidaci. Už bylo po válce a platily zákony. A on podle zákona spravedlivě viníky soudil a odsoudil.

Jenže odsouzení byli najednou shora omilostněni. Co udělá vrah, který dostane milost ?

Začne se mstít. Co tedy JUDr. Bunžovi zbývalo ? U nás začala platit spravedlnost naruby. A

on, vždycky pracovitý a spolehlivý, držíci se litery zákona, který chránil naši společnost od vyvrhelů, co ho čekalo ? ....trest smrti.

Dnes si už těžko dovedeme představit tu hektickou dobu let 1946 - 1948. to napětí, nepře-hlednost, ztrátu důvěry mezi lidmi, neupřímnost, donášení, udávání. Na politické scéně se stále objevovali noví lidé, o jejichž minulosti a záměrech se nic nevědělo.

Jak se mohl v tomto politickém chaosu orientovat mladý venkovský muž Václav Obadálek se svými křesťanskými ideály ? Sám na své kůži poznával nelítostný boj o moc.

Vážil si JUDr. Bunži, poznal jeho morální hodnoty. Začal chápat jeho strach z omilostně-ných zločinců. Znal ho a věřil mu, byl jeho soukromým tajemníkem. A proto mu chtěl pomo-ci.

Choc poznal dr. Bunžu v uprchlickém táboře v Německu. Ale nijak se nesblížili, jen o sobě věděli. Václav Obadálek majora Schramma neznal, to jméno mu nic neříkalo. Jen v no-vinách četl o jeho vraždě.

A teď dostal doživotí. Za co ?

DENÍK

Nevím, zda si Václav začal psát deník už ve vězení, nebo až po propuštění v šedesátých letech. Píše v něm mimo jiné i o pobytu ve vězení. Vím jen to, že ho nedokončil. Zemřel počátkem roku 1989, ani se tedy nedočkal listopadového převratu.

Jeho tatínek mu poslal v r. 1964 publikaci Horní Moštěnice dříve a dnes, napsanou panem učitelem Františkem Mikeškou, protože věděl, že má rád historii.

Václav později, po propuštění z vězení, začal sám pátrat po historii své obce. Bydlel v Praze a měl k tomu více příležitostí. Své první záznamy začal pořizovat v Umělecko-historic-kém muzeu v Praze, pak v univerzitní knihovně a nakonec v archivu hlavního města Prahy.

Ve svém deníku vzpomínal, že jako tercián kroměřížského gymnázia při návštěvě moštěnského hřbitova ho upoutaly staré náhrobní kamenné desky moštěnské šlechty. Před-tím stávaly u kostela proti hlavnímu vchodu u zdi farské zahrady. Ve škole se učil latině a tak - i díky pomoci profesora P. Kadlčíka - mohl naší obci uchovat dnes již špatně čitelný text na obou náhrobcích hrabat Troyerových.

Cineribus grandaevi parentis illustrissimi domini domini Christophori s.

Obadálek mail.txt

r. i. comitis a Troyer I. b. a Trevenstein s. c. r. a. maiestatis ect valis camerarit anio aetatis LXXXVII Ferdinandus Filius fieri fecit. Parentl De Creplto Annls p Leno XI se XtILIs VItae VltIma.

Neboli: Popelu staříckého otce přeslavného pána a pana Krištofa sv. římského impéria hraběte z Troyerů, baronu z Trevensteinu, jeho c. k. nejvznešenějšího Veličenstva skutečný komoří v letech 87 dal vystavěti syn Ferdinand. Staříckému otci, plnému na léta byl 11. srpen 1788 posledním dnem života.

Nápis na druhé kamenné desce:

Florida vita functo coniugi illustrissimo domino domino Ferdinando imperii comiti a Troyer b. a Trojerstein a majestatis actualis camerario anno aetatis XL. Ernestina oralis excomitibus vallis orta monumentum hoc possuit. Sepultus MDCCLXXXIX XXVIII octobris.

Neboli: V plném květu života zemřelému manželovi přeslavnému pánu a panu Ferdinan-dovi, císařskému hraběti z Trojerů, baronu z Trojersteinu, komořímu nejvznešenějšího Veli-čenstva v letech 40. Arnošta, pocházející z hrabat Vallis postavila tento pomník.

Pochován 28. října 1789.

Zatím jsem se nikde s tak přesnými zápisy nesetkala. Náhrobní desky, umístěné venku, neodolaly povětrnostním vlivům a písmo je dnes už nečitelné. Pan Václav má velkou zásluhu na tom, že nám je - možná jako jediný - ještě včas zaznamenal.

Za působení prezidenta Novotného byl Václav Obadálek začátkem šedesátých let propuštěn z vězení. Protože věrná a statečná Jana ho v jeho těžké době neopustila a pravidelně navštěvovala, uzavřeli ještě před tím spolu 1. 4. 1959 sňatek na Staroměstské radnici v Praze a to v zastoupení. Zavřeného ženicha Václava zastupoval jeho bratr Vojtěch, za svědky byl další bratr Josef a manžel nevěstiny sestry Jan Kolář.

Po propuštění se konala ještě církevní svatba v kostele Svatých Filipa a Jakuba na Zlíchově. V r. 1961 se jim narodil syn Václav a v r. 1963 syn Jan.

JUDr. Bunža trestu smrti unikl svou emigrací. Později žil v USA a do Prahy se přijel podívat v r. 1990. Ing. Václav Obadadálek, syn, jej osobně vezl z letiště. Manželka Václava Obadálka st., Jana, ještě žije.

V padesátých letech byly uděleny stovky trestů smrti, vesměs mladým lidem (Jaroslav Pospíšil: Hory Hostýnské - nesmiřitelní, Petr Radosta: Komunistická genocida). Čtu jména -Karel Bacílek, student, 29 let, trest smrti vykonán 24. 5. 1949

1950 Karel Daněk, student, 27 let, trest smrti vykonán 14. 10.

14. 10. 1950 Antonín Daněk, pomocný dělník, 32 let, trest smrti vykonán

1950 Zbyněk Janata, student, 22 let, trest smrti vykonán 14. 10.

Pavel Babík, rolník, 29 let, trest smrti vykonán 30. 1. 1953
Zikmund Bakala, 26 let, rolník, trest smrti vykonán 4. 9.

1951.....

Stovky jmen popravených mladých Čechů pokračují. Je z toho smutno.

S dojetím sleduje celý národ film Vyšší princip, ve kterém je ukázka zatčení a popravení nevinných tří studentů německými tyrany.

Ale tady byli odsouzeni čeští mladí lidé českými lidmi. A český národ

mlčel. Byl nucen mlčet. Vládl strach.

Copak tak strašného vykonali tito mladí čeští studenti, dělníci, rolníci, učitelé, kněží...., že je čekal takový trest? Jak falešně pak znějí všechna slova o bratrství a vzájemné pomoci.

Tehdejší náměstek vnitra měl jen 7 tříd základní školy. V jádru možná nebyl špatný, ale stal se loutkou, mohli s ním mávat a jeho funkci zneužívat ti mocnější. Mohl cokoliv komu-koliv podepsat, protože sám na svou funkci nestačil. Takový bílý kůň.

Až tak hluboko klesli naši lidé, že obrátili zlobu a nenávisť proti vlastním.

V pozůstalosti pana Václava Obadálka byl nalezen dopis, který psal svým rodičům po vyřčení rozsudku k doživotnímu vězení. Uvědomoval si, že tato skutečnost bude pro ně, hlavně pro jeho maminku, velmi bolestná. Toto vědomí ho trápilo víc, než vlastní nespravedlivý rozsudek. Byl si vědom, že v této hektické době ani řádně nevěděli, co se stalo, ale že věřili v jeho nevinu. Václav věděl, že maminka v těžkých chvílích hledala jako věřící člověk pomoc u Boha.

Drazí!

Pankrác 12. 12. 1948

Nemělo by snad smyslu, abych se pokoušel zmírniti Váš zármutek nade mnou několika větami, které by Vám bolestněji připomínaly můj osud.

Je bezpředmětné, abych slovy: Je mi Vás líto a bolí mě - tlumočil Vám mou reakci na skutečnost, která se bohužel stala. Říkám - li, že jsem se se svým osudem smířil celkem lehce, neříkám to proto, abych Vás snad potěšil - ale opravdu neshledávám ve všem tom tolik tragiky, kolik na pohled prorokuje strohá forma mého rozsudku.

Vycházím ze stanoviska nejprostšího uvážení - na základě víry v nejvyšší spravedlnost Boží. Jsem přesvědčen, že jest to právě ona víra, již jsem se držel celý svůj život a která právě i dnes je mou pevnou zárukou do budoucna.

Milá maminko, to bych Vám chtěl říci, nebuďte smutna, vždy já jsem nikdy nechtěl vidět ve Vašich očích slzy. To jsem nebyl já - jenž sklízel hořkou bolest pro Vaše stáří - kdos nejmocnější vztáhl ruce, aby zranil. Ne jenom my věříme v Něho, ale i On věří v nás. Nezapomínejme milá maminko, že vděčnost k Nejvyššímu nestačí projevit jen modlitbou - ale i obětí. A uvědomme si, co všechno on dal lidem: své božství, dal se ukřižovat pro zákon věčné pravdy - On Bůh. Ne, nemohl přece jen rozdávat štěstí a radost - lidé si neumí vážit těchto darů, dokud je nezničí svou nevědomostí. Dal jim zkusit smutku a bolesti - a kdo byl sláb a neměl sílu věřit - zapřel pravdu - a zapřel i Boha.

Tož maminko, již dost těch slz a více víry v Něho a On zodpoví snad již v blízkém budoucnu tu dnes tak zoufalou otázku - proč?

A Vám, tatínku - jako muž k muži -znáte přece pevný stisk ruky, který říká víc, než všechna slova. To stačí, vidíte, že ano?

Drazí rodiče - ne, opravdu mně není třeba soucitu - a škoda každé přebytké slzy a hořkých povzdechů nad mým osudem. Je v životě přece více jiných větších bolestí, než dočasná bolest Vaše. Věřím pevně, že i Vy, moji drazí, si vynutíte úsměv - pro sebe i pro své okolí - úsměv, jenž oblaží Vaše víra v Něho a Jeho nejvyšší spravedlnost.

Loučím se s Vámi jako syn, jenž odchází od svých rodičů, aby věnoval sebe, svůj život Bohu - s vědomím té hrlosti, která jest důstojná tomuto

Obadálek mail.txt

rozhodnutí.

Tož ještě jednou - slzy a nářek patří těm, kdož nejsou silni věřit v Něho a v Jeho zákony.

Připojuji ty nejsrdečnější pozdravy našim nejbližším - zvláště stařence a Vojtovi a Marii děkuji za obětavost.

Líbá Vás Váš vděčný Václav.